

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 AĞUSTOS 2017

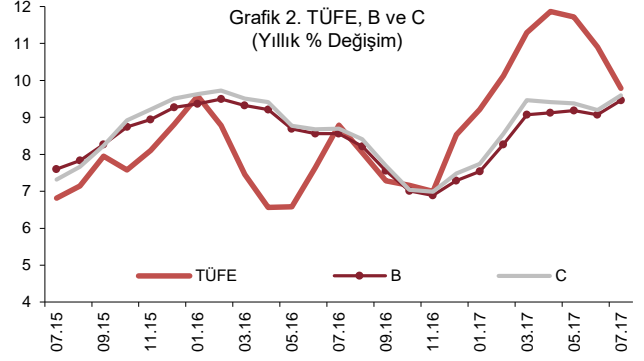
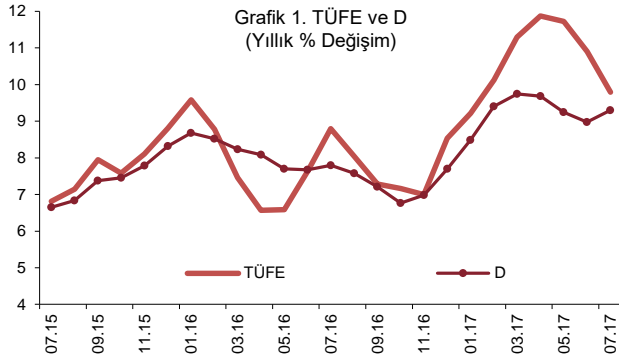
ÖZET...

Temmuz ayında tüketici fiyatları yüzde 0,15 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,11 puan azalarak yüzde 9,79 olmuştur. Bu dönemde, gıda enflasyonu taze meyve-sebze ürünlerine bağlı olarak gerilemiş, enerji fiyatları son dört aydaki düşüş eğiliminin ardından sınırlı bir artış göstermiştir. Türk lirasının yakın dönemdeki değer kaybının yansımaları temel mal enflasyonu üzerinde hissedilirken, hizmet enflasyonundaki yukarı yönlü seyir alt gruplar geneline yayılarak sürmüştür. Bu çerçevede, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu artmış, ana eğiliminde sınırlı bir yükseliş kaydedilmiştir.

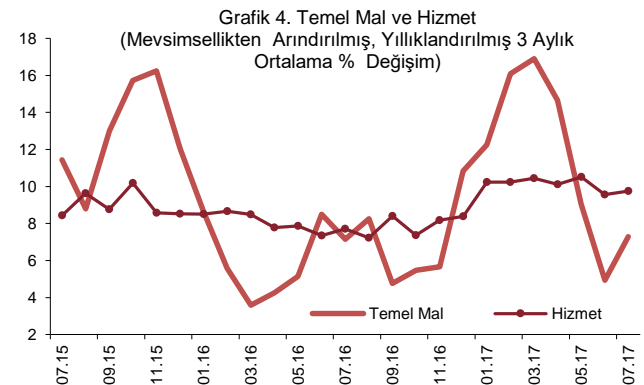
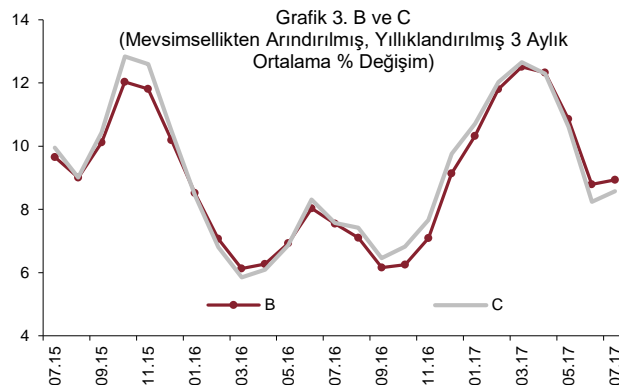
...DEĞERLENDİRMELER...

Temmuz ayında tüketici fiyatları yüzde 0,15 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,11 puan düşerek yüzde 9,79 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları yaklaşık 0,4'er puan artarak sırasıyla yüzde 9,46 ve 9,60 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 2).¹

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda ve alkol-tütün gruplarının katkısının sırasıyla 0,93 ve 0,36 puan azaldığı; hizmet, temel mal ve enerji gruplarından gelen katkının ise yaklaşık 0,1'er puan arttığı görülmüştür.

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamaları incelendiğinde, giyim fiyatlarındaki yöntem değişikliği etkisi dikkate alınarak Haziran ayında iyileştiği değerlendirilen ana eğilimde Temmuz ayında sınırlı bir yükseliş gözlenmiştir (Grafik 3). Bu dönemde, ana eğilim temel mallarda artış gösterirken hizmet grubunda yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 4).

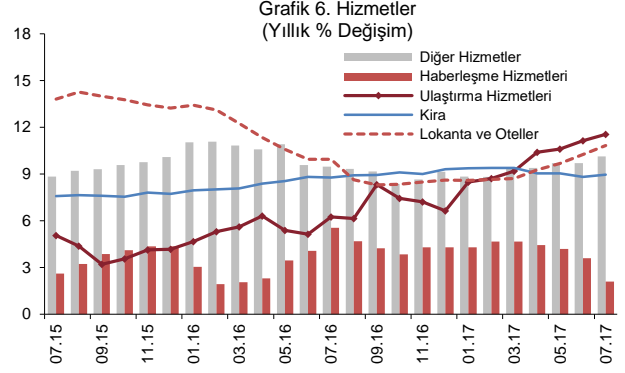
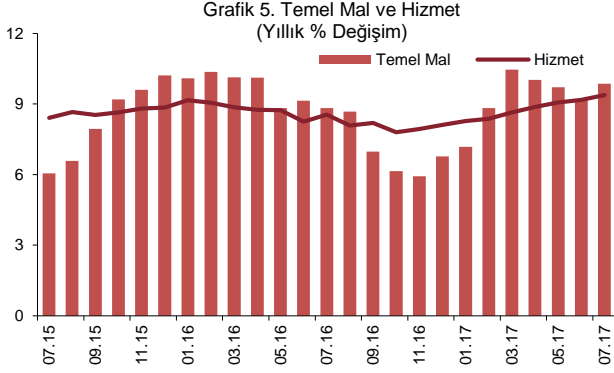

Temmuz ayında hizmet grubu fiyatları yüzde 1,26 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 0,20 puan yükselerek yüzde 9,38 olmuştur (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde haberleşme dışındaki gruplarda yıllık enflasyon yükselmiş, mevsimsellikten arındırılmış aylık fiyat artışı ise son aylara kıyasla önemli ölçüde hızlanmıştır (Grafik 6). Ulaştırma grubunda fiyatlar, belediyeler tarafından

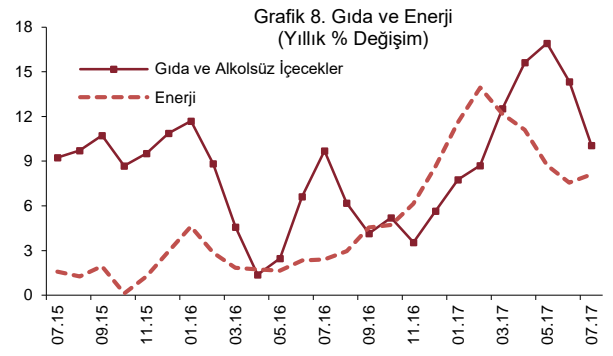
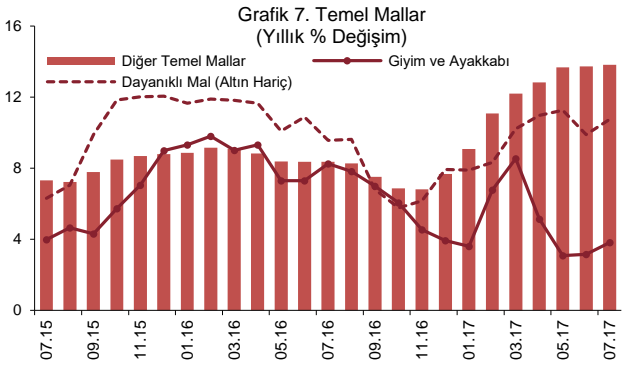
¹ B: İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE, C: Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE, D: İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 AĞUSTOS 2017

sunulan ulaştırma hizmetleri (vapur, belediye otobüsü, metro) ile şehirlerarası yolcu taşımacılığına bağlı olarak yükselmiştir. Gıda fiyatlarından önemli ölçüde etkilenen lokanta-otel grubu, aylık bazda yüzde 1,75 ile endeks tarihindeki en yüksek Temmuz ayı artışını kaydetmiştir. Diğer yandan, diğer hizmetler grubu fiyatları paket tur ve kişisel ulaştırma araçlarının bakım ve onarımı ile eğitim hizmetlerine bağlı olarak artış göstermiştir.

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Temmuz ayında 0,66 puan artarak yüzde 9,86 olmuştur (Grafik 5). Bu dönemde tüm alt gruplarda yıllık enflasyon yükselmiş, fiyatlar üzerinde gerek yakın dönem gerekse geçmiş döviz kuru gelişmelerinin etkisi hissedilmiştir (Tablo 1). Dayanıklı mal grubu fiyatları otomobil ve ev aletleri öncülüğünde yükselirken, giyim grubunda mevsim ortalamalarından daha düşük bir indirim gözlenmiştir. Giyim ve dayanıklı dışında kalan temel mallarda aylık fiyat artışları yavaşlamış, ancak kişisel bakımda kullanılan aletler, otomobil yedek parça-aksesuarları ve ev ile ilgili alet ve gereçler gibi ithal bileşeni yüksek ürünlerde güçlü fiyat artışları dikkat çekmiştir.

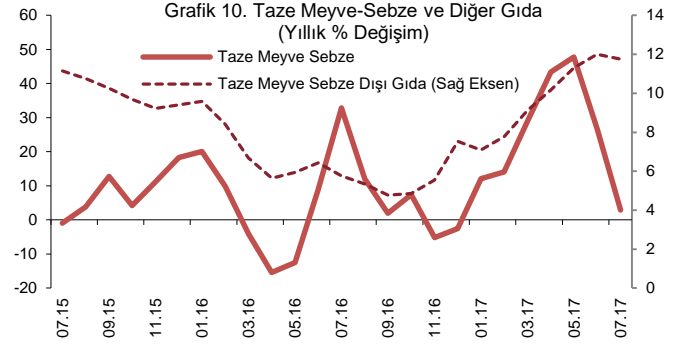
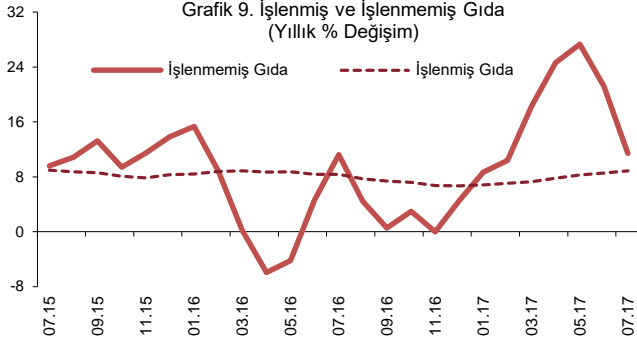

Enerji fiyatları son dört aydaki düşüş eğiliminin ardından Temmuz ayında yüzde 0,11 oranında artmıştır (Tablo 1). Uluslararası petrol fiyatlarının ve Türk lirasının yakın dönemdeki seyrine bağlı olarak bu dönemde akaryakıt fiyatları sınırlı bir oranda yükselmiştir. Böylelikle, enerji grubu yıllık enflasyonu düşük bazın da etkisiyle 0,56 puan artarak yüzde 8,12 olmuştur (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu, temelde işlenmemiş gıda fiyatlarına bağlı olarak 4,27 puan gerilemiş ve yüzde 10,07 olmuştur (Grafik 8). İşlenmemiş gıda yıllık enflasyonu taze meyve ve sebzedeki baz etkisi ile kırmızı et enflasyonunda gözlenen yavaşlama sonucunda yüzde 11,39'a gerilemiştir (Grafik 9). Bu dönemde, grup fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış olarak da gerilediği izlenmiştir. Öte yandan, işlenmiş gıda fiyatları aylık bazda yüksek bir oranda (yüzde 1,03) artmış, grup yıllık enflasyonu yükselmiştir. Bu grupta fiyat artışlarının alt gruplar geneline yayıldığı görülürken; özellikle tahıllar, işlenmiş et ürünleri, çay ve şeker gibi alt kalemlerdeki gelişmeler öne çıkmıştır. İşlenmiş et ürünlerinde kırmızı et fiyatlarındaki birikimli artışların; çay grubundaki artışta ise Haziran ayında yaş çay alım fiyatında kaydedilen yüzde 13'lük artışın etkisi hissedilmiştir. Özetle, Temmuz ayında gıda enflasyonundaki yavaşlama büyük ölçüde

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 AĞUSTOS 2017

işlenmemiş gıda fiyatlarından kaynaklanırken, taze meyve-sebze dışı gıda grubunda yıllık enflasyon yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 10).

Tablo 1. Temmuz Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Temmuz 2017	Temmuz 2016	Temmuz 2017	Temmuz 2016
TÜFE	0,15	1,16	9,79	8,79
1. Mallar	-0,33	1,21	9,97	8,90
Enerji	0,11	-0,40	8,12	2,40
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	-0,71	3,15	10,07	9,69
İşlenmemiş Gıda	-2,53	6,06	11,39	11,24
Taze Meyve-Sebze	-6,62	14,96	2,87	32,83
Diğer İşlenmemiş Gıda	-0,27	0,86	17,04	1,38
İşlenmiş Gıda	1,03	0,71	8,87	8,34
Ekmek ve Tahıllar	0,69	0,50	8,17	10,04
Diğer İşlenmiş Gıda	1,23	0,82	9,27	7,40
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	-0,26	0,50	10,72	10,92
Temel Mallar	-0,35	-0,94	9,86	8,82
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	0,88	0,09	10,75	9,56
Giyim ve Ayakkabı(*)	-3,60	-4,22	3,82	8,25
Diğer Temel Mallar	0,65	0,56	13,82	8,36
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,39	7,05	14,14	19,36
Altın	-1,08	6,38	12,16	28,30
2. Hizmetler	1,26	1,08	9,38	8,55
Kira	0,88	0,73	8,97	8,78
Lokanta ve Oteller	1,75	1,22	10,84	9,96
Ulaştırma Hizmetleri	1,81	1,44	11,55	6,24
Haberleşme Hizmetleri	0,04	1,51	2,10	5,56
Diğer Hizmetler	1,23	0,85	10,12	9,47
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	0,58	0,22	9,46	8,56
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	0,49	0,13	9,60	8,70
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	0,48	0,19	9,30	7,80

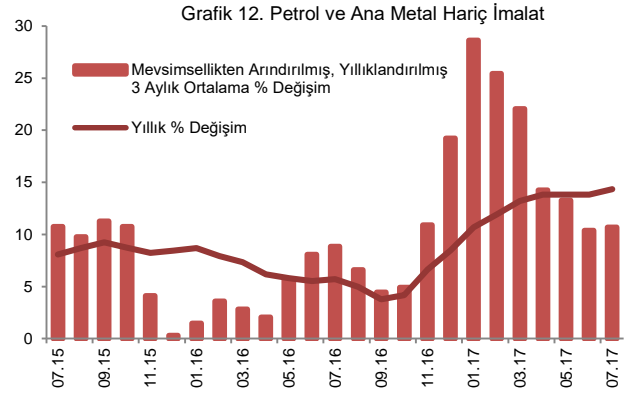
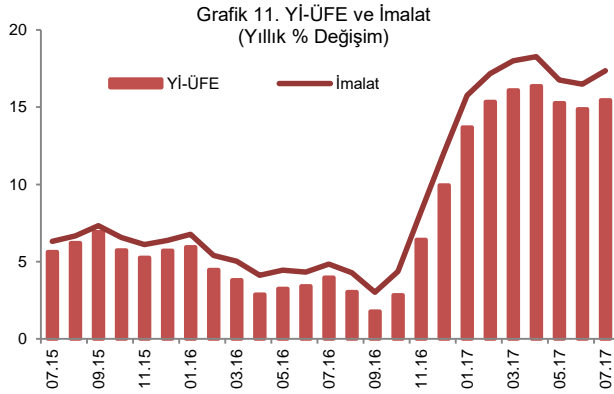
Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

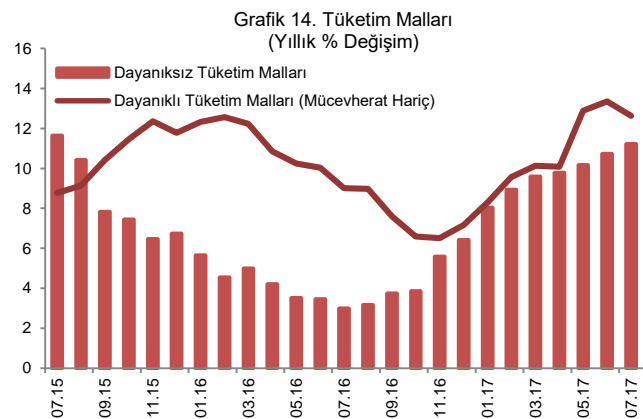
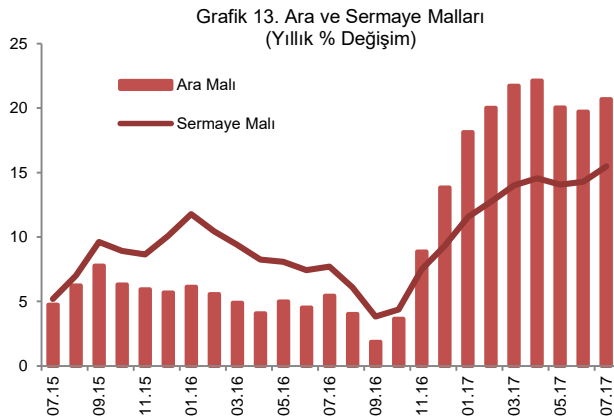
TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 AĞUSTOS 2017

...Yİ-ÜFE...

Yurt içi üretici fiyatları Temmuz ayında yüzde 0,72 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,58 puan yükselerek yüzde 15,45 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 11). Bu artışta, yakın dönem döviz kuru ve uluslararası emtia fiyatlarındaki gelişmeler belirleyici olmuştur. Yıllık enflasyon imalat sanayisinde yüzde 17,37'ye, petrol ve ana metal hariç imalat sanayisinde yüzde 14,34'e ulaşmıştır. Petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi sınırlı bir oranda yükselmiştir (Grafik 12).

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Temmuz ayında fiyatlar dayanıklı tüketim malları ve enerji gruplarında gerilerken diğer alt gruplarda yükselmiştir (Tablo 3). Sermaye mallarında gözlenen yüksek fiyat artışında motorlu kara taşıtları, makineler ve metal yapı ürünleri; ara mali fiyatlarındaki artışta ise demir-çelik, çimento ile kağıt-mukavva ürünleri öne çıkmıştır. Bu dönemde, dayanıksız tüketim mali fiyatlarındaki artışta et ve tekstil ürünleri belirleyici olurken, dayanıklı tüketim mali fiyatları mobilya kaynaklı olarak gerilemiştir. Sonuç olarak, tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı baskılar bir önceki aya kıyasla artmış ve güçlü seyrini korumuştur.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 AĞUSTOS 2017

...TABLOLAR

Tablo 2. Temmuz Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Temmuz 2017		Temmuz 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,15	9,79	1,16	8,79
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	21,77	-0,71	10,07	3,15	9,69
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,87	0,39	14,14	7,05	19,36
Giyim ve Ayakkabı	7,33	-3,51	3,92	-4,14	8,26
Konut	14,85	0,44	7,50	0,34	6,69
Ev Eşyası	7,72	0,63	7,24	0,17	8,21
Sağlık	2,63	0,33	11,89	1,02	10,58
Ulaştırma	16,31	1,13	15,24	0,11	6,13
Haberleşme	4,12	0,13	1,80	1,38	4,49
Eğlence ve Kültür	3,62	1,36	11,22	1,08	7,31
Eğitim	2,69	1,05	10,11	0,57	7,89
Lokanta ve Oteller	8,05	1,75	10,84	1,22	9,96
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,04	0,20	10,61	1,31	12,68

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3. Temmuz Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Temmuz 2017		Temmuz 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	0,72	15,45	0,21	3,96
Madencilik	3,36	0,23	8,68	1,18	2,96
İmalat	88,79	0,91	17,37	0,16	4,84
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,18	0,87	16,70	0,25	5,49
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,80	0,79	14,34	0,33	5,70
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtımı	6,81	-1,57	-3,54	0,49	-5,92
Su Temini	1,03	0,56	11,60	-0,29	8,03
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		0,99	20,68	0,18	5,43
Dayanıklı Tüketim Malları		-0,14	13,05	1,24	12,31
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		-0,09	12,63	0,54	9,01
Dayanısız Tüketim Malları		0,44	11,23	-0,01	2,99
Sermaye Malı		1,64	15,47	0,59	7,69
Enerji		-0,21	7,78	-0,11	-5,23

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.